

Тема 2. СКЛАДОВІ ПРОЦЕСУ МЕНЕДЖМЕНТУ

Лекція № 3 (2 години)

План:

- 2.1. Поняття функцій менеджменту.
- 2.2. Функція менеджменту “визначення мети”.
- 2.3. Роль, місце, принципи і методи планування.

Лекція № 4 (2 години)

План:

- 2.4. Сутність, особливості і правила ухвалення управлінських рішень.
- 2.5. Організація процесу виконання планів і рішень.
- 2.6. Сутність, значення і необхідність мотивації персоналу.
- 2.7. Характеристики, властивості і види управлінського контролю.

Самостійна робота (12 годин)

План:

1. Основні принципи і методи планування.
2. Змістовні теорії мотивації: “піраміда потреб” А.Маслоу, теорія “Х” і “У” Д.Мак-Грегора, теорія двох факторів Ф.Герцберга, теорія потреб Д.Мак-Клелланда.
3. Процесуальні теорії мотивації: теорія вичікувань В.Врума, теорія посилення мотивації Б.Скіннера, теорія постановки цілей Е.Лока, теорія справедливості Дж.С.Адамса, модель Портера-Лоулера, теорія “Z” У.Оучі.
4. Виконання сіткового планування на прикладі ділової гри “Ранок на дачі”.
5. Робота з ситуаційним тестом № 2 “Мої найважливіші потреби” (за Маслоу).

Література:

1. Горлачук В.В., В’юн В.Г., Тарновська Р.В., Сохніч А.Я., Чайка В.Д. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – Миколаїв, 2003. – С. 142.
2. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. – К., 2003. – С. 277.
3. Немцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. – К., 2000. – С. 18.
4. Хміль Ф.І. Менеджмент: Підручник. – К., 1995. – С. 34; 58.
5. Шатун В.Т. Основи менеджменту. – Миколаїв, 2006. – С. 25-57; 342.
6. Шегда А.В. Менеджмент. – К., 2004. – С. 132.

Семінарське заняття № 2 (2 години)

План:

1. Управління як сполучення різних видів діяльності.
2. Основні принципи і методи планування.
3. Правила і підходи до прийняття і виконання управлінських рішень.
4. Змістовні і процесуальні теорії мотивації.
5. Характеристики і властивості ефективного управлінського контролю.
6. Практикум з сіткового планування – ділова гра “Ранок на дачі”.
7. Аналіз і розбір результатів роботи з ситуаційним тестом № 2 “Мої найважливіші потреби” (за Маслоу).
8. Контроль ступеню засвоєння теми за допомогою залікового тесту 2-1.

Доповіді:

1. Універсальні функції менеджменту.
2. Змістовні і процесуальні теорії мотивації.
3. Особливості і відмінності функції менеджменту “рішення”.

Теми рефератів:

1. Управління як сполучення різних видів діяльності.
2. Місія, філософія і політика організації.
3. Моральні і психологічні аспекти прийняття управлінських рішень.

Основна література:

1. Горлачук В.В., В'юн В.Г., Тарновська Р.В., Сохніч А.Я., Чайка В.Д. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – Миколаїв, 2003. – С. 23; 62; 142.
2. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. – К., 2003. – С. 200; 236; 262; 290; 320.
3. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М., 2004. – С. 84; 216; 261; 279; 397; 471.
4. Немцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. – К., 2000. – С. 39; 81; 167; 227.
5. Файоль А., Эмерсон Г., Тейлор Ф., Форд Г. Управление – это наука и искусство. – М., 1992. – С. 42; 82; 112; 123; 133; 148; 159; 164-179; 186; 194; 203.
6. Хміль Ф.І. Менеджмент: Підручник. – К., 1995. – С. 30-64.
7. Шатун В.Т. Основы менеджменту. – Миколаїв, 2006. – С. 25-57.
8. Шегда А.В. Менеджмент. – К., 2004. – С. 132-166; 340-394.

Додаткова література:

1. Гант Э., Грин Дж. Коучинг принятия решений. – СПб., 2005. – С. 27.
2. Друкер Питер, Ф. Практика менеджмента – М., 2003. – С.31; 129; 199; 263; 300; 353.
3. Друкер Питер, Ф. Энциклопедия менеджмента – М., 2003. – С. 34; 293; 308.
4. Зайверт Л. Ваше время в ваших руках. – М., 1991. – С. 66; 98.
5. Зверинцев А.Б. Коммуникационный менеджмент: Рабочая книга менеджера РР. – СПб., 1997. – 145-151.
6. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей... – М., 1994. – С. 43.
7. Основы менеджмента / Под ред. В.С.Верлоки, И.Д.Михайлова. – Харьков, 1996. – 39; 100.
8. Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз: Навчальний посібник. – К., 2006. – С 32.
9. Скороходов В.А. Менеджмент вищої школи. – Миколаїв, 2003. – С. 53.
10. Юргутіс І.А., Кравчук І.І., Основы менеджменту. – К., 1998. – С. 20; 186.
11. Форд Г. Моя жизнь, мои достижения. – К., 1993. – С. 45; 119; 142.
12. Якокка Л. Карьера менеджера. – Минск, 2005. – С. 75; 87; 245.

Контрольні питання до теми:

1. Сутність і особливості поняття “функція менеджменту”.
2. Універсальні (загальні) та специфічні функції в управлінській діяльності.
3. Поняття місії, філософії і політики організації.
4. Функція менеджменту “визначення мети”.
5. Функція менеджменту “планування” і основні форми її здійснення.
6. В чому полягають відмінності і особливості стратегічного, тактичного і поточного планування?
7. Дайте визначення терміна “управлінське рішення”.
8. Назвіть основні етапи і правила ухвалення управлінських рішень.
9. Які існують значення поняття “організація”?
10. Що таке організація оперативного управління?
11. Дайте визначення понять мотивація, мотив і стимул.
12. Назвіть найбільш поширені змістовні теорії мотивації.
13. Назвіть найбільш поширені процесуальні теорії мотивації.
14. Дайте визначення контролю та назвіть основні його види.
15. Назвіть основні правила і особливості організації управлінського контролю.

Заліковий тест для перевірки знань

Тест 2-1

1. Анрі Файоль виділяв наступні функції організації:

- А) передбачення, організування, керування, координування, контролювання;

Б) встановлення цілей, планування, рішення, організування, оперативне регулювання, контролювання;

В) технічну функцію (виробництво), комерційну функцію (закупівлі і продажу), функцію обліку, фінансову функцію, адміністративну функцію.

2. “Коло функцій менеджменту” включає наступні функції:

А) координування, облік, аналіз, реалізація, комунікація;

Б) робота з кадрами, керівництво, аналіз, визначення цілей, реалізація;

В) визначення цілей, планування, рішення, організація, мотивування, контроль.

3. Цілі менеджменту – це:

А) опис майбутнього стану підприємства, відправний пункт при розробці та прийнятті планів і управлінських рішень, засіб мотивування працівників і контролювання результатів діяльності колективу та кожного працівника зокрема;

Б) система економічних регуляторів господарської діяльності, за допомогою яких визначається спосіб існування соціально-економічної системи загалом та її окремих ланок.

В) вольовий акт втручання суб'єкта управління в діяльність об'єкта управління для виходу з певної виробничо-господарської чи іншої ситуації.

4. Місія організації – це:

А) вольовий акт втручання суб'єкта управління в діяльність об'єкта управління для виходу з певної виробничо-господарської чи іншої ситуації.

Б) сукупність елементів, які технологічно пов'язані між собою у процесі виробництва;

В) чітко сформульована мета діяльності організації, яка визначає рольову поведінку організації та її членів у навколишньому середовищі.

5. Функція менеджменту “планування” – це:

А) опис майбутнього стану підприємства, відправний пункт при розробці та прийнятті планів і управлінських рішень, засіб мотивування працівників і контролювання результатів діяльності колективу організації в цілому та кожного працівника зокрема;

Б) конкретизація цілей у системі показників соціально-господарської діяльності підприємства та розробка стратегії й тактики виробничої і управлінської діяльності, орієнтованої на досягнення цілей менеджменту і виконання розроблених планів;

В) перелік конкретних заходів, що визначають напрями діяльності менеджера і підпорядкованих йому управлінців.